

הַתּוֹכִי הַחָכָם

מִשָּׁל דָּרוֹם אֲמֵרִיקָאִי

בפורטו-ריקו חי אדם, והיה לו תוכי מופלא. אין בכל הארץ תוכי כמוהו: חכם, ומיטיב לדבר בספרדית, כאחד הפורטוריקנים. מילה אחת בלבד לא היה יכול לבטא: את שם עירו "קטנייה" (קאטאנו). בעליו טרח רבות ללמדו לבטא שם זה, וכל מאמציו היו לשווא.

והנה הגיע מסן-חואן אדם, אשר ראה ושמע את התוכי, והביע רצון לקנותו. בעל התוכי היה במצוקה כספית, לכן הסכים למוכרו, אך סיפר לקונה שאין התוכי יכול לבטא את המילה "קטנייה".

- מה בכך?! אקנה את הציפור, אמר הזר. אין ספק שאלמד את התוכי לומר "קטנייה". יכול אני להבטיחך שאלמדו!

הוא לקח את התוכי לביתו בסן-חואן ומיד החל ללמדו לומר:

”קטנייה“. וְכֹל מֵאֲמָצִיּוֹ לְשׂוּא. הַתּוֹכִי פִּשׁוּט סָרַב לְבִטָּא אֶת הַמִּילָה.

הָאִישׁ אֵיבֵד מִסְבְּלָנוֹתוֹ וְצַעֲקָ: צִיפּוֹר מְטוֹפְשֵׁת! מַה קָרָה לָךְ? מִדּוּעַ אֵינְךָ יֹכֵל לְלַמּוֹד מִיָּלָה כֹּה פִּשׁוּטָה? אָמְרִי ”קַטְנִיָּה“ וְלֹא – אֶמְלֹק אֶת רֵאשִׁיךָ! הַתּוֹכִי עִמָּד בְּסִרּוּבוֹ עַל אִף הַצְּעָקוֹת וְהַקְּלָלוֹת. הָאִישׁ זַעַם וְזַעֲקָ: אָמּוֹר ”קַטְנִיָּה“ וּמִיד, וְלֹא – אֶהְרֹג אוֹתְךָ! דְּבַר לֹא עֶזֶר.

כִּאִילוֹ דִּיבֵר הָאִישׁ אֶל הָעֲצִים וְאֶל הָאֲבָנִים. הוּא תִפֵּס אֶת הַתּוֹכִי וְהִטִּילוֹ לְתוֹךְ לֹול יֶשֶׁן, שְׁבֹו גִדָּל אַרְבַּע תֵּרַנְגוּלוֹת זְקֵנוֹת. גּוֹרֵלן נִגְזַר. עִמָּדוֹ לִשְׁחוֹט אוֹתָן וְלִבְשָׁלָן לְסַעֲוֹדַת הַחַג בְּיוֹם רֵאשׁוֹן.

תּוֹכִי, אִמַּר הָאִישׁ, עוֹלָה אֶתָּה בְּטִפְשׁוֹתְךָ אֶפִּילוֹ עַל הַתֵּרַנְגוּלוֹת. בְּמַהֲרָה אֲשַׁחֵט אוֹתְךָ, כְּפִי שְׁאֵנִי נוֹהֵג בְּהֵן.

לְמַחֲרָת הֵלֵךְ הָאִישׁ לְלוּל, פִּתַּח אֶת הַשַּׁעַר וּנְדָהֵם: שְׁלוּשׁ הַתֵּרַנְגוּלוֹת מוֹטְלוֹת מִתּוֹת עַל רִצְפַּת הַלוּל, וְהַתּוֹכִי עוֹמֵד לוֹ לְפָנֵי הַתֵּרַנְגוּלוֹת הַרְבִּיעִית וְהוּא צוֹעֵק לְלֹא הַרְף: אָמְרִי ”קַטְנִיָּה“, וְלֹא – אֶרְצַח אוֹתְךָ! אִמַּרִי ”קַטְנִיָּה“ אִמַּרִי, וְלֹא – אֶרְצַח אוֹתְךָ! אָמַר הָאִישׁ בְּרוּר שֶׁהַתֵּרַנְגוּלוֹת לֹא יִכְלוּ לִוְמַר ”קַטְנִיָּה“ וְהַתּוֹכִי הִרְגָן. הָאִישׁ צָפָה בְּמַחֲזָה, חָשַׁב מֵעַט וְצַחֲקָ: הַפַּעַם, עָלָה עָלַי הַתּוֹכִי בְּחֹכְמָתוֹ...